

Pfv.VII.21.013/2011/6.

A Kúria a dr. Szabó Ilona ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Letavecz Ilona ügyvéd által képviselt I.r., és a II.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Békés Megyei Bíróságon 5.P.20.298/2009. számon indult, és a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.666/2010/5. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. és a II.r. alperes részére egyetemlegesen 125.000 (Egyszázhuszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, az adóhatóság felhívására 327.100 (Háromszázhuszonhétezer-egyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes 19,92 hektár, leánya, ... pedig 18,34 hektár szántó művelési ágú ingatlan tulajdonosa. A mezőgazdasági tevékenységet folytató II.r. alperesi betéti társaság beltagja és üzletvezetője az I.r. alperes.

A felek 2004. előtt, pontosan meg nem határozható időpontban szóban megállapodtak abban, hogy a II.r. alperes a felperes és leánya részére megműveli a tulajdonukban álló földterületeket, betakarítja és értékesíti a terményt, a bevételekkel és kiadásokkal pedig évente elszámolnak egymással. 2004-ben és 2005-ben azonban a felek között az elszámolás kapcsán vita alakult ki. Ennek lezárásaként az I.r. alperes 2005. szeptember 27-én írásban elismerte, hogy 4.366.156 forinttal tartozik a felperesnek, és kötelezettséget vállalt a tartozás részletekben történő megfizetésére. Megállapodtak ekkor a felek abban is, hogy 2005. október 1-jén haszonbérleti szerződést kötnek egymással, amelynek alapján a

felperes és leánya haszonbérbe adják a II.r. alperes részére a földterületeiket.

A tartozás kiegyenlítésére azonban nem került sor, és a felek a haszonbérleti szerződést sem kötötték meg. Ennek ellenére az alperesek 2005. őszén a felperes és leánya engedélye nélkül elvégezték a szántó ingatlanokon a következő gazdasági év előkészítő munkálatait. Ennek során a II.r. alperes által kibocsátott számla szerint a felperes tulajdonát képező területen 1.262.561 forint, ... ingatlanán pedig 1.163.836 forint költség merült fel. A termést a következő évben a tulajdonosok betakarították.

A Békéscsabai Városi Bíróság a ... számú ítéletével bűnösnek mondta ki az I.r. alperest két rendbeli folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében, és négy rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében. Ezért őt pénzbüntetésre ítélte. A Békés Megyei Bíróság a ... számú határozatával az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A jogerős büntetőítélet megállapítása szerint az I.r. alperesnek a földterületek művelése és a termények értékesítése kapcsán a felperessel és leányával szemben tartozása keletkezett, amelyből 1.733.914 forintot jogtalanul eltulajdonított, 1.262.571 forinttal és 335.407 forinttal pedig sajátjaként rendelkezett. A tulajdonosok engedélye nélkül a földterületeiken 2005. év őszén végzett további mezőgazdasági tevékenységet ugyanis az I.r. alperes a jogtalanul magánál tartott pénzösszegeből finanszírozta.

A felperes leánya az alperesekkel szembeni követelését 2009. szeptember 23-án a felperesre engedményezte.

A felperes keresetében 7.390.955 forint és járulékai megfizetésére kérte az alpereseket kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos elszámolás eredményeként az alperesek összesen 5.390.955 forintot kötelesek megfizetni a részére. Emellett az állítása szerint 2.000.000 forint kölcsönt is nyújtott az alperesek részére, amelynek megfizetésére szintén nem került sor.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal érveltek, hogy az elszámolás általuk elkészített egyenlege szerint nem tartoznak a felperesnek. A kölcsönt pedig az előadásuk szerint visszafizették. Emellett a követelés elévülésére is hivatkoztak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alpereseket egyetemlegesen 1.733.914 forint és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel nem támadott részében nem érintette, egyebekben részben megváltoztatta, és az alpereseket

egyetemlegesen terhelő marasztalás tőkeösszegét 1.939.759 forintra felemelte.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felek az alperesek tartozását a közöttük kialakult elszámolási vitát követően 2005. szeptember 27-én 4.366.156 forintban határozták meg. Az I.r. alperes a tartozást írásbeli nyilatkozatában elismerte, a felperes pedig az alperesekkel szemben további követelést ekkor nem támasztott. A felperes által a perben követelt pénzösszeg ugyanakkor kizárólag olyan tételekből tevődik ki, amelyek a tartozáselismerést megelőzően keletkeztek, vagyis amelyeket már a tartozáselismerésben szereplő összeg meghatározása során is figyelembe vettek. Erre figyelemmel a felperest megillető követelés összege a tartozáselismerő nyilatkozatban foglaltakkal egyezően 4.366.156 forintban állapítható meg. Az alperesek ugyanakkor a tartozáselismerő nyilatkozat megtételét követően 2005. őszén elvégezték a következő gazdasági év előkészítő földmunkálatait a felperes és leánya szántóföldjein. Ezért a Ptk. 486. § (3) bekezdése értelmében a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint igényt tarthatnak a felmerült költségeik megtérítésére.

Az alperesek által a felperesnek és leányának szándékosan bűncselekménnyel okozott kár összege a büntetőügyben eljáró bíróság határozatából kitűnően 1.733.914 forint; e követeléssel szemben pedig a Ptk. 297. §-a szerint beszámításnak nincs helye. A tartozás ezt meghaladó részébe azonban az alperesek beszámíthatják a 2005. őszi munkálatokkal kapcsolatos költségeiket. Mindezek figyelembe vételével a felperes a tartozáselismerő nyilatkozatban meghatározott 4.366.156 forint és a 2005. évi őszi mezőgazdasági munkák költsége, 2.426.397 forint különbözetének, 1.939.759 forintnak a megfizetését követelheti az alperesektől.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, és elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alpereseket terhelő marasztalás összegének 7.390.955 forintra és járulékaira, másodlagosan 3.331.992 forintra és járulékaira történő felemelése, harmadlagosan pedig az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt - a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a bíróság a Pp. 213. §-ának és 221. §-ának, valamint a Ptk. 397. § (1) bekezdésének megsértésével hozta meg határozatát.

Az álláspontja szerint ugyanis tévedett a másodfokú bíróság, amikor az őt megillető követelés összegének meghatározása során az I.r. alperes által tett tartozáselismerő nyilatkozatot vette alapul. Ő maga ugyanis az állítása szerint az I.r. alperes által elismert összeget meghaladó igényéről sohasem mondott le, és követelését a

per során szerinte okiratokkal és a büntető eljárás során beszerzett szakértői véleménnyel megfelelően igazolta is.

Tévesen értelmezte a megítélése szerint a másodfokú bíróság a büntetőügyben hozott jogerős határozat megállapításait is. A bűncselekménnyel az alperesek által okozott kár összege ugyanis a véleménye szerint e határozatból kitűnően 3.331.882 forint. E követeléssel szemben beszámításnak sincs helye, így ezt az összeget szerinte a bíróságnak mindenképpen meg kellett volna ítélnie a részére.

Helytelenül határozta meg a megítélése szerint a bíróság a 2005. őszén elvégzett munkálatok miatt az alperesek javára elszámolható költség összegét is. E vonatkozásban ugyanis a bíróságnak a döntése meghozatala során szerinte a II.r. alperes által kibocsátott számlákat kellett volna alapul vennie azzal, hogy a ténylegesen felmerült költségeken felül az üzleti haszon megtérítésére az alperesek nem tarthatnak igényt.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

Helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a felperest megillető követelés összegének meghatározása során a 2005. szeptember 27-én kelt tartozáselismerő nyilatkozatot vette alapul. A felperes ugyanis a Békéscsabai Városi Bíróság előtt ... szám alatt folyamatban volt büntető eljárás során 2008. július 11-én megtartott tárgyaláson tett tanúvallomásában maga adta elő, hogy a nyilatkozatban elismert tartozás összegét az alperesekkel szemben addig keletkezett valamennyi követelése figyelembe vételével közösen állapították meg. A tartozáselismerő nyilatkozatban rögzített összeg tehát megfelel a felperest akkor megillető követelés összegének. Azt pedig, hogy az alpereseknek a nyilatkozat megtételét követően további tartozásuk keletkezett volna, a felperes a per során kétséget kizáróan nem bizonyította.

Helyesen értelmezte a másodfokú bíróság a büntetőügyben keletkezett jogerős határozat megállapításait is. A bűncselekménnyel okozott kár helyes összege - a jogerős ítéletben kifejtetteknek megfelelően - 1.733.914 forint. A 2005. szeptember 27-én kelt nyilatkozattal elismert tartozás pedig ezt az összeget is magában foglalja.

A 2005. őszén elvégzett mezőgazdasági munkákkal kapcsolatban az

alperesek a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján annak az összegnek a megtérítésére tarthattak igényt, amennyiért a felperes az adott munkálatokat az akkor szokásos piaci árakon elvégeztethette volna. Ezt az összeget pedig a bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a bizonyítékok helyes értékelésével, jogszabálysértés nélkül állapította meg. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésére (az ún. felülmérlegelésre) nem kerülhet sor (BH 1999/44. számú jogeset).

Nem sértette meg a határozata meghozatala során a Pp. 213. §-át sem, és az indokolási kötelezettségének is megfelelően eleget tett.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, a felperest pedig a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az alperesek felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak, az adóhatóság felhívására megfizetni.

Budapest, 2012. január 26.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k. bíró